

Gemma Pasqual
Esriptora
gemmaapasqual@mesvilaweb.cat

TRIBUT

Llibre de meravelles, de Vicent Andrés Estellés

Vaig descobrir Vicent Andrés Estellés en la meravellosa veu de l'Ovidi Montllor. En vaig quedar tan impressionada que ho volia saber tot sobre el poeta de Burjassot i la seva obra. En paraules de Vicent Escrivà, la poesia d'un home que treballa i pateix entre els seus versos la realitat de la misèria quotidiana, i la malaltia que el fa morir un poc en cada intervenció quirúrgica. I vaig començar amb un llibret petit de color blau, anomenat *Llibre de meravelles*, un dels escrits més coneguts segurament de l'autor i que va publicar el 1971.

L'obra és dividida en tres seccions. Una mena d'autobiografia que recorre la seva vida, la infantesa, els anys de guerra i postguerra fins que es fa adult. Potser aquests són els anys de més sofriment.

El títol de l'obra fa referència a la novel·la de Ramon Llull, però a l'obra d'Estellés trobarem unes altres «meravelles», com explicava Joan Fuster, la nova elementalitat de la vida de cada dia: la fam, el sexe, la mort. La poesia d'Estellés és dialecte, expressió col·loquial, vòmit de llengua, triomf de la paraula directa i sense enganys, narrativitat, conversa d'amics o monòleg llarg i contradictori, paròdia, reflexió sobre ell mateix i sobre el seu poble o sobre tots els aspectes possibles de la realitat immediata; són les petites coses i els neguits quotidians, tot allò que podríem definir com les preocupacions diàries de l'home normal i corrent. Aquesta és amb tota probabilitat l'aportació més visible i enlluernadora de tota la seva poesia.

Al *Llibre de meravelles* una gran part dels poemes van encapçalats per un epígraf d'algun dels clàssics

de la literatura catalana medieval, sobretot dels poetes valencians del Segle d'Or. El més citat és Ausiàs March, un dels poetes pels quals sentia autèntica devoció. De fet, la seva poesia suposa una referència ineludible de la creativitat d'Estellés. Com el mateix poeta reconeix, Ausiàs March ha estat un mestre, «un mestre molt fotut, molt incòmode, a vegades té molt mala llet i em fot moltíssim».

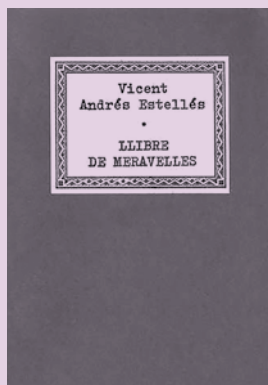
Com explica l'Ovidi Montllor, Estellés té un llenguatge que connecta rapidíssimament i, a més, té moltes poesies amb un llenguatge impetuós i impactant.

Vicent Andrés Estellés és el poeta més gran que ha donat el País Valencià des del segle XV, des de l'època d'Ausiàs March i Joan Roís de Corella. Un dels poetes més importants del segle XX de la literatura catalana. I la seva poesia continua més vigent que mai, amb el *Llibre de meravelles* ens va ensenyar a assumir la veu del poble, a emocionar-nos sentint l'Ovidi Montllor cantar sobre aquells amants únics de la ciutat de València i amb la resta de la seva obra es va convertir en el poeta del poble, el fill del forner, el nét de Nadalet, aquell que ens va recordar que no podran res davant un poble unit, alegre i combatiu. ◀

La poesia d'Estellés és una reflexió sobre ell mateix i sobre el seu poble; són les petites coses i els neguits quotidians, les preocupacions diàries de l'home normal i corrent

Vicent Andrés Estellés
(Burjassot, 1924 – València, 1993)

Llibre de meravelles
L'Estel
València, 1971

De fill del forner de Burjassot a un dels principals renovadors de la poesia catalana contemporània, la figura d'Estellés és —conjuntament a la de Joan Fuster i Manuel Sanchis Guarnier— clau per entendre el País Valencià de la segona meitat del segle XX. L'obra poètica del que fou redactor en cap de *Las Provincias* entre 1958 i 1978 entronca de ple en el pas d'un valencianisme cultural resistencialista durant el primer franquisme al sorgiment d'una nova generació a principis de la dècada de 1960 que redescobreix el país i el dota d'autoestima i d'un projecte de futur. Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1978) i Premi de les Lletres Valencianes (1984), Estellés està situat en un lloc preeminent de la literatura catalana, amb una popularitat que l'ha portat a ser musicat per multitud de músics i cantautors. ◀

Amb un pròleg a la primera edició de Manuel Sanchis Guarnier, aquest poemari recull la mirada d'Estellés sobre el País Valencià durant la Guerra Civil i el primer franquisme. Una visió entre crua i meravellosa del país que esdevé un recorregut per noms i llocs coneguts per tothom, per la gent del poble, sobretot, perquè ell, amb la seva poesia, vol arribar a aquest poble, vol arribar a ser poble. D'aquí que la seva obra se centri en la vida quotidiana, en les coses petites de cada dia. Amb les més de vint edicions, de la mà de les editorials L'Estel i de 3i4, podem dir que en bona part Estellés ha trobat la popularitat que buscava. ◀